

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak: 200401813
Arkivnr.: 100
Saksbehandler: Sidsel Løding Larssen

Saksgang

Fylkesrådet 18.10.2004 154/04

**Sakstittel: Skatteoppkreverutvalgets utredning - NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving
Høringsuttalelse**

Fylkesrådet 18.10.2004

Følgende vedtak ble fattet:

Fylkesrådets forslag til uttalelse

Fylkesrådet konstaterer at Stortinget ved to anledninger - i 1994 og 1996 har avvist å statliggjøre skatteoppkrevingen i Norge. En viktig begrunnelse som flertallet la vekt på, var betenkeligheten ved at arbeidet med fastsettelse, innkreving og kontroll av skatter og avgifter, ble integrert i en enhet på regionnivået. Dette ville innebære en stor samling av oppgaver som burde være adskilt.

Fylkesrådet har innen innvendinger med hensynet til ønske om å iverksette tiltak som vil forbedre skatteinnkrevingen i Norge. Vi vil imidlertid påpeke at skatteinnkrevingen i Norge er meget god sammenliknet med andre vestlige land. Selv om skatteoppkreverfunksjonen er god i dag, er det viktig at mulige forbedringspunkter vurderes. Et godt prinsipp er å forbedre og eventuell omorganisere funksjoner som ikke fungerer, men det er like viktig å ikke omorganisere funksjoner som fungerer godt slik som dagens organisering av skatteoppkrevingfunksjonen gjør.

Med utgangspunkt i utredningen blir det påvist at omtrent 99% av all utliknet skatt og arbeidsgiveravgift, blir krevd inn gjennom de kommunale skatteinnkreverne. Utvalgets flertall viser imidlertid til at dette varierer mellom 98,5% ved kontor med under 1 årsverk til 99% ved kontor som har mer enn 2 årsverk. Ut fra dette påpeker flertallet at det er en nærliggende forklaring om at de større kontorene oppnår bedre resultater, får spesialiseringsgevinster, stordriftsfordeler og oppnår bedre kompetanse enn ved de mindre kontorene. Dette peker i følge flertallet i utvalget i retning av at en sammenslåing av skatteoppkreverne i større kontorer i seg selv vil bidra til bedre resultater. Utvalgets flertall drøfter også en sammenslåingsprosess i kommunal regi, alternativt interkommunale løsninger. En sammenslåing av skatteoppkreverkontorene vil etter flertallets vurdering undergrave begrunnelsen for den kommunale tilknytningen.

Etter fylkesrådets vurdering er det i samfunnets interesse at mest mulig av utliknet skatt og arbeidsgiveravgift blir innkrevd på en så rask og effektiv måte som mulig. I denne sammenheng

som følge av innkrevningens størrelse, kan selv små prosentenheter gi store utslag på de offentlige inntektskilder. Etter fylkesrådets vurdering klarer ikke utvalgets flertall å sannsynliggjøre at staten gjennom sin innkreving av merverdiavgiften klarer å oppnå vesentlige bedre resultater enn det mange av kommunene oppnår ved innkreving av arbeidsgiveravgift.

Etter fylkesrådets vurdering er det derfor flere forhold som taler for en fortsatt kommunalt organisering av skatteoppkreverfunksjonen.

Hovedargumenter for fortsatt kommunal organisering av skatteoppkreverfunksjonen

Norsk skatteinnkreving er i verdenstoppen. De kommunale skatteoppkrevere klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Dette har sammenheng med en rekke forhold, men ikke minst organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen her til lands.

Utvalget har gjennom sine tre modeller for framtidig organisering – dagens kommunale modell, modell med forskjøvet oppgavefordeling og en statlig modell – vurdert tre alternativer hvor bare konsekvensene/resultatene av dagens kommunale modell er vel kjent. Fylkesrådet er bekymret for at vurderingene av modellenes egenskaper fra utvalgets flertall i stor grad baserer seg på skjønn framfor dokumentasjon når man foreslår å endre en ordning som i dag er velfungerende.

Fylkesrådet i Nordland mener argumentene nedenfor må gis tyngde når det gjelder organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen. Vi vil her påpeke en rekke særskilte argumenter som tilsier at en videreføring av kommunal organisering er den beste løsning:

- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettsikkerhet for skattyterne, blant annet ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten. Dette er også slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteinnkrevingen.
- Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverkontorene utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverkontor scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. Fylkesrådet er bekymret for at en sentralisering og statliggjøring av skatteinnkrevingen vil føre til en dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. De gode resultatene ved skatteoppkreving som er dokumentert i utvalgets innstilling, kan blant annet skyldes dialogen den enkelte skatteyter har mulighet til å ha med skatteoppkreveren. Skatteinnkreving dreier seg grunnleggende om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter.
- Fylkesrådet er opptatt av at skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Vedtaket om å gjeninnføre en andel av selskapsskatten som kommunal inntektskilde og kommende endring av inntektsutjevningen er eksempler på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkrevingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.

- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving gjennomføres i det samme miljø som ivaretar kommunenes innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Gode innkrevingstilbud er viktig for sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud. Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen vil sikre levedyktige innkrevingstilbud i kommunene.
- Et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll – blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer - og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.
- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevingstilbud og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser. Avstanden fra næringslivets mange foretak vil bli unødvendig stor.
- Den foreslåtte statlige organisasjonsmodellen innebærer at dagens velfungerende skattebetalingsordning erstattes av statlig tvangsinnfordring. Det legges til grunn en egen tvangsinnfordringsinstans. Skattyterne vil oppleve stigmatisering, ved at frivillig betaling og tvangsinnkreving skilles fra hverandre og plasseres i forskjellige organisasjoner.
- Kommunal skatteinnkreving vil være tilpasningsdyktig i forhold til de utviklingstrekk som man kan se konturene av i kommunal sektor i årene fremover. Kommunestrukturprosjektet i regi av Kommunal- og regionaldepartementet/KS, har blant annet som ett av sine mål å stimulere til interkommunale løsninger.

Funksjonelle forbedringstiltak

Fylkesrådet i Nordland er opptatt av at de kommunale skatteoppkreverne får de beste muligheter for ytterligere å forbedre dagens kommunale skatteoppkreving. Utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak er tiltak som de kommunale skatteoppkreverne har vært opptatt av i en årrekke. Disse tiltakene vil gjøre sitt til å styrke den allerede vel fungerende skatteinnkrevingen som vi har i dag.

Rett utskrift: *Sidsel L. Larssen*

Dato: 19. oktober 2004

Underskrift:

Saksprotokoll sendt: